

ಡಾ.ವಿನೋದ ಭೆಬ್ಬಿ

ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಅಸಂಬಂಧ
ಎನಿಸುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ
ಸುಸಂಬಂಧ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ
ಆಡಗಿರುತ್ತದೆ.

280: ಹೊಸ ದಾರಿ - 20

ದಂ ಪತಿಗಳ ನಡುವೆ ವಾಗ್ವಾದ ನಡೆಯುವಾಗ ಒಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಏನನ್ನೋ ಆಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ (ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂತು 269ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ.) ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಆಡಿದನೆಂದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸಾಧಾರಣವಾದ ವಾಗ್ವಾದವು ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಸಲ ಅಸಂಗತ ಮಾತುಗಳ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯುಕ್ತಿಸೋಣ.

ಸಂದರ್ಭ: ತನ್ನ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಮಗಳು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವಾಗ ಪರಸ್ಪರ ತಬ್ಬಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಮಾಯಾ ನೋಡಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆಗ ಮಗಳ ಪರವಹಿಸಿದ ಗಂಡನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಾಯಾ: ನೀವು 16 ವರ್ಷದವರಿರುವಾಗ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ಮನೋಜ: (ಕಳೆದುಹೋದವನಂತೆ) ನಾನು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವನಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿ ತೀರಿಕೊಂಡ.

ಮಾಯಾ: ಏನೋ ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ!

ಮನೋಜ: (ಸಾವರಿಕೊಂಡು) ನೀನು ಹದಿನಾರರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನಿನಗೂ ಒಬ್ಬ ಬಾಯ್ ಫ್ರೆಂಡ್ ಇದ್ದು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡರೆ ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆಯಾ?

ಮಾಯಾ: ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚ ಸುಲಿದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ!

ಮನೋಜ: ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೂ ಮಗಳ ಚರ್ಮ ಸುಲಿಯಬೇಕಾ?

ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಕಂಬದಂತೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ಹದಿವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಪ್ರೇಮಗಳ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ತಾಯ್ತಂದೆಯರು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿ-ಅಸಮೃದ್ಧಿಯ ಗೆರೆ ಎಳೆಯಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಡುವೆ ಮನೋಜ ತನ್ನ ಪ್ರತಿ ತೀರಿಕೊಂಡುದನ್ನೂ, ಮಾಯಾ ತನ್ನ ಪ್ರಪಂಚದ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ಯಾಕೆ ನಡುವೆ ತಂದರು? ಇದರ ಮೂಲಕ ಏನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಲ ತಿಳಿಯೋಣ.

ಸಂಗಾತಿಗಳು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆಡುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಅಂಶಗಳಿವೆ:

1) ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ: ಇದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ; ಏನು ಹೇಳಿದ್ದು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

2) ಒಳಾರ್ಥ: ಇದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಒಳವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ; ಯಾಕೆ ಹೇಳಿದ್ದು, ಹಾಗೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

3) ಭಾವಾರ್ಥ: ಇದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸೂಕ್ತಭಾವನೆಗಳು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ- ತೀವ್ರವಾಗದ ಹೊರತು ಮುನ್ನಲೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಾತಿನ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಮಾತಾಡುವವರ ಮುಖಭಾವ, ಸ್ವರದ ಕಂಪನ ಹಾಗೂ ಏರಿಳಿತ, ಹಾಗೂ ದೇಹಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಸಂವಾದವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸೋಣ. ಮನೋಜ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಪ್ರತಿ ತೀರಿಕೊಂಡದ್ದು ವ್ಯಾಕ್ಯಾರ್ಥವಾದರೆ ಒಳಾರ್ಥವೇನು? ಸ್ನೇಹಿತಿಯಿಂದ ತಿರುಗುವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಹೊಣೆ ಬಂತು, ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಮೂಲೆಸೇರಲು ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಸರೀಕರಂತೆ ಹೆಣ್ಣುಗಂಡುಗಳ ಒಡನಾಟದ ಅನುಭವ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ

ಎನ್ನುವ ಒಳಾರ್ಥವಿದೆ. ಇನ್ನು ಭಾವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಪ್ರೇಮಕಾಮಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಯ ನಾಳಿನ ಯೋಚನೆ, ಸ್ವಚ್ಛಂದದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧ, ಒಡನಾಟದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂಟಿತನ, ತಂದೆಯ ಸುರಕ್ಷೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅನಾಥಪ್ರಜ್ಞೆ - ಹೀಗೆ ಹಲವು ಭಾವಗಳು ಹೊರಬರಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಾತು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ್ದು. ಭಾವನೆಗಳು ತೀವ್ರವಾದರೆ ಮಾತು ಕಂಠ ಗದ್ದದಿಸಬಹುದು, ಸ್ವರ ಕಂಪಿಸಬಹುದು. ಸುತ್ತಲಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಕೊಂಡು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿಬಿಡಬಹುದು.

ಇತ್ತ ಮಾಯಾಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ತನ್ನಲ್ಲೇ ತಾನು ಲೀನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮನೋಜನ ಮುಖಭಾವವನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನು ಅಪ್ಪನ ಸಾವಿನ ವಿಷಯ ಎತ್ತಿದ್ದು ಅಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಎನಿಸಿದೆ. ವಿಚಿತ್ರ ಎಂದರೆ ಅವಳಿಗೂ ಅಂಥದ್ದೇ ಒಳಮನದ ತುಡಿತವಿದೆ. ಸ್ನೇಹಪ್ರೇಮಗಳ ಹುಡುಕಾಟದ ಹದಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವುನಿರಾಸೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಮಗಳನ್ನು ಹದ್ದುಬಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೊರಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಇನ್ನು, ಸಂವಾದದ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾವವಿದೆ? ಸಂದರ್ಭ ಮೀರಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೋಮಲತೆಯನ್ನು ಕತ್ತಲಿಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕವಾಗಿ ಉಗ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗಾತಿಯ ಕೋಮಲ ಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅಲ್ಲಕ್ಕಸಿದರೆ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಹುಟ್ಟುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಮಾತುಕತೆಯ ನಡುವೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದ ಭಾವಗಳು ಹೊರಗೆ ಇಣುಕಿದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಸಂಗತವೆಂದು ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬಾಂಧವ್ಯ ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಮೂಲಭಾವನೆಗಳು ಬಲಿಷ್ಠ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ; ಸಮಸ್ತ-ಪರಿಹಾರ, ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರ ಮುಂತಾದ ಪರಿಕ್ರಮೆಗಳಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಂಗಾತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಕೇಳುಗರು ನೀವಾದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ: ಮೊದಲು ಸಂವೇದನಾಶೀಲರಾಗಿ. ಸಂಗಾತಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವರ ಮುಖಭಾವವನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಡಿ. ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳು ಇಣುಕಿದಾಗ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮುಖಭಾವದ ತಾಳಮೇಳ ಇದೆಯೋ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿ. ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿದರೆ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಗ್ರಹಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಖಭಾವ, ಸ್ವರದ ಏರಿಳಿತ, ಹಾಗೂ ದೇಹಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ. ಇದು ಅಭ್ಯಾಸವಾದ ನಂತರ ಸಂಗಾತಿಯು ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 'ಆಗಲೇ ನಾನು ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು... ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ... ಅದೊಂದು ಆಸೆ ಬಾಕಿಯಿದೆ...' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ 'ಹೀಗಿನ್ನುವಾಗ ನಿನಗೇನು ಭಾವ ಬರುತ್ತಿದೆ?' ಎಂದು ಕರುಣೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ. ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆಹೋಗಿ, 'ಸಂದರ್ಭ ಮೀರಿ ಏನೋ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲವೆ?' ಎಂದು ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಿ. ಸಂಗಾತಿ ಇತಿಹಾಸದ ಕಂತೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವಾಗ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಆಲಿಸಿ. ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿಯೂ ಅವರನ್ನು ಅಳಿಯಬೇಡಿ, ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಡಿ, ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸಬೇಡಿ.

ಪ್ರಯೋಗ 15: ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಸಂಗಾತಿ ಏನಾದರೂ 'ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ' ಮಾತಾಡಿದರೆ ಗೊಡ್ಡಮಾತೆಂದು ಅಲ್ಲಕ್ಕಿಸಬೇಡಿ. ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಬಯಸಬೇಡಿ. ಬದಲಾಗಿ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಿ. ಎರಡು ಕ್ಷಣ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, 'ನಿನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲೇ ಹೇಳಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ. ನೀವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ ಸಾಕು, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ ಬೆಳೆಯಲು ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು: ಮುಂಚೆ ಸಂಗಾತಿಯ ಮಾತುಗಳು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಪೆದ್ದು ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೊಡನೆ ವಿಷಾದಿಸಿ. ಅವರ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸದಿರುವ, ತನ್ಮೂಲಕ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾದುದರ ಹೊಣೆಹೊರಲು ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ನೋಡಿ. ಮನಸ್ಸಾದರೆ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ: 8494933888; Email: vinod.chebbi@gmail.com